

andere zijde. Deze vallei, het kaaskoersdal genoemd, is tegenwoordig bijna geheel verdwenen, gevuld door de puinhoopen en den afval van achttien eeuwen. Aan haar lager einde was het voornaamste plein van Jeruzalem, Hystus genoemd, volgens Josephus het forum der stad. De plaats der volksbijeenkomsten. Aan het bovendeinde werd zij overspannen door een brug, welke den tempelberg aan den bovenstad verbond.

Er waren binnen Jeruzalem nog meerdere openbare pleinen dan bovengenoemde: het vleeschhous, het wolwevers, het huidenvetters, het volkersplein (ook het hooge plein of oppermarkt geheten: Jes. 36: 2). Voorts nog een, waarvan de naam ons niet bekend is en waarover men gaan moest om van den tempel naar den Olijfberg te gaan (Esa 9: 10). Deze pleinen werden elken dag geveegd; een bijzonderheid, welke een sterke tegenstelling vormt met de heersche onreinheid in de hedendaagsche Oosterse steden.

Tuinen worden binnen de stad niet gevonden; men vreesd den reuk van mest. Slechts een rozen tuin, dagteekende uit den tijd der profeten, maakt een uitzondering. De straten zijn smal, maar de voornaamste zijn eerst kortelings door Herodes den Grooten geplaveid. Hier en daar merkt men een breedere straat op met bazars en winkels, doch de meeste ruimte en de meeste drukte vindt men bij de poorten. Van

de straten kennen wij er slechts twee bij name: de Bakkerstraat (Jer. 37: 21) en de Tempelstraat langs de westelijke zijde van den heiligen berg. Alle straten zijn in meerder of minder mate klimmend en dalend. Wij weten dat de helling van den tempelberg niet steil was; de koeien en schapen konden haar gemakkelijk beklimmen. De kinderen waren vrijgesteld van den opgang naar Jeruzalem op de jaarlijkse hooge feesten tot zij volgens de school van Hillel in staat waren den tempelberg aan de hand hun Vaders te bestijgen.

Rijtuigen werden in Jeruzalem niet gezien; het meerendeel der straten was daartoe te nauw en te steil en werd bovendien ingenomen door de uitstallingen der kooplieden, die geen winkels binnenshuis hadden. Een ezel of kameel en een enkele draagstoel was alle middel van vervoer.

De lezer zal hebben opgemerkt, dat al de namen van straten en pleinen die ons zijn overgeleverd, op eenig ambacht betrekking hebben. Dit brengt er ons toe om te veronderstellen, dat de verschillende ambachten binnen Jeruzalem wijksgewijze verdeeld waren, het ene een straat, het andere een plein innemende. Deze meening wordt bevestigd door het groot aantal synagogen, waarvan er bijna 500 werden gevonden. Men behoeft niet verwonderd te zijn over dit cijfer wanneer men bedenkt dat in Muzel-masche steen 't getal der moskeeën niet minder groot is. Elke familie heeft om zoo te

zeggen hare eigene. De synagogen in Jeruzalem waren het eigendom der groote families, maar vooral der gilden. De naam van een is ons overgeleverd: „de synagoge der ketelmaker.“ De vreemdelingen, die langer of korter in de stad vertoefden vonden er ook hun eigene lands-synagoge: de namen van de synagogen der Cyrenen, der Alexandriërs, der Cilicëen, der Klein-Aziaten zijn ons bewaard (Hand. 6: 9). Al deze vergaderplaatsen werden druk bezocht, en elken morgen, bij het klinken van den dag vullen zich de straten met vrouwen, Schriftgeleerden en Farizeën, zich naar hunne geliefkoosde synagoge begevende.

Wij menen zich ten slotte in onze eeuw eenige voorstelling maken van het Jeruzalem der eerste, dan moet men het niet trachten weer te vinden in Palestina, in de stad, die thans hare naam draagt, maar in de Muzelmasche en Arabische steden van Algerie, van Egypte, van Klein-Azië. De reiziger, welke een daarvan bezoekt, vindt er weer de nauwe straten opgepropt met euzen en kameelen, de huizen in den vorm en de kleur van witte kubussen, de woelige en rumoerige bazars van het oude Jeruzalem. Is hij daarbij in een heilige stad, dan ontmoet hij er ook de verachting, die evenzeer de heiden in Jeruzalem ondervond. Hij vindt er ook een geestdrift en godsdienstige gebruiken gelijk aan die der Joden; hij komt er schriftgeleerden tegen met hun schriftgereedschap aan den gordel; elken morgen en

elken avond klinkt hem van de tinnen der minarets bij trompetgeklank de uitnodiging tot het gebed tegen, zooals voor achttien eeuwen van de daken der synagogen. Op de hoeken der straten hoort men de predikers spreken, alsof men in „de heilige stad“ van den ouden tijd zich bevond“.

HOOGENBIJK.

Kerknieuws.

Gerreformeerde Kerken.

BERGKOPPEN: Echten (Fr.), Molenaarsgraaf-Brandwijk en St. Jacobi-Parochie, A. J. Bouma, cand. Middelburg. — Zevenhuizen (Z.-H.), H. W. Felderhoff, Rotterdam. — 's Gravenhage (vac.-Ds. v. d. Linden en Ge. pred. plaats), T. Ferwerda, Amsterdam en G. R. Kuiper, Haarlem. — Kralingen (3e pred. plaats), Dr. S. P. Dee, Dwingelo.

AANKOMEN: Krommenie, H. Moolhuizen, cand. Rotterdam. — Driewegen-Borssele, H. Brouwer, Westerbork.

BEDANKT: Winsum en Baard, A. G. Wolf, Loenen-Vreeland. — Nieuwerkerk a/d IJssel, S. van Leeuwen, Houwerzijl. — Nieuwerkerk Oosterland, H. N. Hasek, Moerdijk. — Zegwaard, Dr. S. O. Los, tijd. te Den Haag. — Molenaarsgraaf-Brandwijk, Oostburg, Ouderkerk a/d IJssel, Schipluiden, Baambrugge, Fijnaart, Jutrip-Hommerts en Recuwijk-Sluiswijk, H. Moolhuizen, cand. Rotterdam. — Purmerend, R. Haltsma, Gaast c. a. — Hulrum, D. B.

Hagenbeek, Vlaardingen (B.). — Stads kanaal (Pe-kelderweg), W. Fokkens, 2e Esdoermond (Dr.). — Zeist (2e pred. plaats), G. R. Kuiper, Haarlem.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BERGKOPPEN: Drachten, P. v. d. Vee, Deersum. — Lutter a/d Dedemsvaart, J. Jekbink, Winjetep. — Benschop (U.), D. E. J. Hupkes, Wanswold. — Poederloij, G. van Montfrans, Ouderkerk a/d IJssel. — Gent (Belg. Zendingkerk), H. Stegenga Wm., Cothen. — Engelen, Dr. E. L. Smit, Boxmeer. — Elkerzee, Jac. Poort, Vleeland.

AANKOMEN: Emmen-Buiten, W. J. Kolkert, Loon-op-Zand. — Vierlingsbeek, H. A. Bocrer, Stevensweert. — Kage, A. E. v. Baalen, Nieuwland. — De Wilp, J. B. F. van Kliffen, Tinalinge (Gr.). — Den Ham (O.), F. van Asch, Eethen. — Woon. — J. Ijermers, Geervliet. — Cuhaard, A. C. H. Vollenweider, Stavoren. — 's Heer Hendrikskinderen, J. H. C. Kamsteeg, Stavoren.

BEDANKT: Polbroek, A. H. J. G. van Voort-huizen, Doornspijk. — Oude-Tonge, W. J. Kolkert, Loon-op-Zand. — IJselmonde, J. van Duijvenbooden, Rotterdam. — Slidrecht, Joh. Ijermers, Geervliet. — Gelselaar, A. van Geest, 's Gravenzande. — Hilversum (3e pred. plaats), B. J. C. Rijnders, Rotterdam. — Hel- en Boelcop, J. J. Timmer, Montfoort. — Opheusden, P. Kuijman, Houten. — Nieuw en St. Joostland, B. J. van Garderen, Steeuwijk. — Kerkdriel, T. M. Loran, De Lier. — Heleenveen (N.-B.), F. J. A. de Jager, St. Michielsgestel. — Bergambacht, T. Lekkerkerker, IJselmuiden. — Hendorp, C. Verhagen, em. pred. Apeldoorn.

Dit blad wordt
Bijdragen van
van dit blad be-
Advertentie aan d-
Insendingen, di-
vangen, kunnen v-

Advertentie

SOLI DEO GLORIA.
Zoo de Heere wil, hopen
onze geliefde Ouders
C. J. BOS, v. d. m.,
en
Z. GUNNINK,
den 14en November den
dag te herdenken, waarop zij
voor 25 jaar door den hand
des Heeren zijn verbonden,
terwijl het 25-jarig ambt-
jubileum van onze geliefden
vanier zal worden gevierd op
24 November.

Hun dankbare Kinderen.
Zuidwilde (Gr.), Geref. Past.,
Nov. 1920.

In volle verzekerdheid des
geloofs werd na een kort-
stondig doch ernstig lijden
uit ons midden weggenomen
onze innig geliefde Moeder,
Behuwd- en Grootmoeder
M. J. ADRIANA
FREDERIK BIRKHOFF,
Wed. van wijlen
W. DONKERSLOOT,
in den ouderdom van circa
89 jaar.

Uit aller naam
L. DONKERSLOOT Jr.
Ooltgenslaan, 30 Oct. 1920.

Heden nam de Heere tot
zich in de rust van Zijn volk
onzen lieven man, Vader en
Grootvader

PIETER JOHANNES
WILLEM KLAARHAMER,
emeritus-predikant bij de
Gereformeerde Kerk
te Utrecht,
Ridder in de orde van
Oranje-Nassau,
in den ouderdom van 72 jaar.
J. M. KLAARHAMER—
AMONS.
Dokkum,
J. P. KLAARHAMER,
J. C. KLAARHAMER—
BOUTENS,
en dochter.

Utrecht,
P. J. C. KLAARHAMER,
T. KLAARHAMER—
KLEIN,
en kinderen.

Leusden,
C. G. KLAARHAMER,
A. C. KLAARHAMER—
VAN DELDEN,
en kinderen.

Hilversum,
Wed. J. W. DE GROOT—
TUKKINK.
Hilversum, 3 November 1920.
Torenlaan 5.

De begrafenis zal plaats vinden
op Maandag 8 Nov. op de
Oude Begraafplaats te Utrecht.
Vertrek van de Oosterkerk,
Maliebaan Utrecht te 12 uur
's morgens.

Eenige en algemeene
kennisgeving.

Mede namens mijn gezin harte-
lijk dank aan allen, die belang-
stelling betoonden bij mijn 25-jarig
Ambtjubileum, tevens breng ik
mijn welgemeenden dank aan vorige-
gemeente, waarvan wij zooveel
stoffelijke als schriftelijke bewijzen
van belangstelling mochten onder-
vinden.

J. VESSEUR.
Stad aan 't Haringvliet, 1920.

L. J. H. v. d. MEULEN.
LEEWARDEN.
GLAS IN LOOD
VOOR KERKRAMEN.
VRAAGT PRIJSCHONTWERPEN.
SOUDEAFWERKING.
— LAGE PRIJZEN

Post Cheque en Girodienst.

Hebt gij leveranties aan het Rijk gedaan, dan kunt gij als gij
rekeninghouder zijt, het bedrag uwer declaratie op Uwe rekening
laten bij schrijven. Dus geen geloof met mandaten naar den betaal-
meester of ontvanger.
Nemt daarom eene postrekening.

WOLLEN EN GESTIKTE DEKENS

In alle maten en prijzen.

Aanbevelend,

A. ZOMER,
Haarlem.

KERKORGELS.

Ondergeteekenden, vertegenwoordigers voor Nederland, der

Fa. GEBR. ROHLFING, Osnabrück,

houden zich beleeft aanbevelen, tot het geven van alle inlichtingen.
Op alle onderdelen 10 jaar garantio. Tingealte naar verkiezing.

Prijzen belangrijk lager.

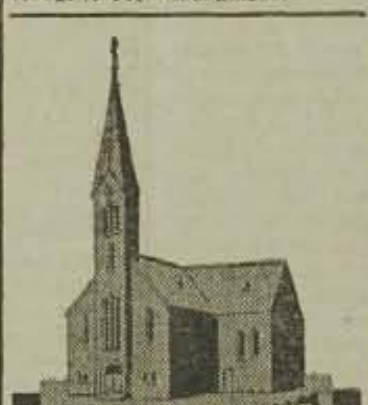
Betaling in Ned. geld; nadat alles is goedgekeurd in de kerk.
Geleverd werk in verschillende plaatsen te zien.

HOLTMAN & LEEMHUIS, Zuidbroek.

Tevens te klas HUISORGELS voor lage prijzen. Wederver-
koopers vraagt condtitio's.

GODIN KACHEL No. 45

100 goed als nieuw, zeer geschikt
voor verwarming van kerk of groot
lokaal, capaciteit 2000 MP. TE
KOOP voor elk aannemelijk bod,
bij J. H. KUCHLER, E'c. amedierij,
Hoogstr. 83. Vlaardingen.

KERK EN SCHOOLBOUW

BOUWKUNDIG BUREAU
H. ONVLEE
ARCHITECT
EEMNESSEWEG 51
TEL: 241

BAARN

„DE STANDAARD“

DAGBLAD VOOR NEDERLAND
HOOFDQUARTIER DER A. R. PARTIJ
Bureau van Red. en Administratie:
N. Z. VOORBURGWAL 58-80
AMSTERDAM.
TEL. N. 2157. N. 2315. C. 695.

De beste bestrijding der
revolutionaire beginselen
is sympathie te waken
voor, en de studie te be-
vorderen van de Anti-
Rev. beginselen, waarin
Het Hoofdorgaan
reeds bijkans 50 jaar en
met onverminderde kracht
leiding geeft.

Abonneert U!
Doot anderen zich abboneren!
Laat vooral het JONGERE
GESLACHT dit THANS doen.

Boekverkoop

Bij H. A. VAN BOTTEN-
BURG, Prins-gracht 493,
te Amsterdam, zullen 15
en 16 November a.s.,
telkens des avonds 6½
uur publiek worden ver-
koocht de

Bibliotheken

nagelezen door wijlen Dr.
C. C. Schot Czn. te Har-
denberg, Dr. J. van Haer-
lingen Kzn. te Haarlem, Dr.
C. de Gooijer te Booncom,
Dr. H. Bulder te Vroom-
shoop en andere verzame-
lingen.

Catalogus verkrijg-
baar 20 cent.
Alles te zien Vrijdag
12 en Zaterdag 13 Nov. a.s.
van 1—5 uur.

DRUKKERIJ HOLLAND AMSTERDAM

NZ. VOORBURGWAL 58-60

TELEFOON
NOORD 2316
CENTRUM 655

Electriche Kerkorgelfabriek

A. STANDAART

Telef. Intero. 8987.

Gerrit v. d. Lindestraat 30-35-37 - ROTTERDAM

VERVAARDIGING van uitstekend eerste klasse
KERKORGELS van zuiver Hollandse
gedachte en uitvoering. Langdurige garantio volgens
de bepalingen van den Bond van Kerkorgelbouwers
in Nederland.
Men vrage ons zoo juist verchenen geillustreerde Boekwerkje met
beoordelingen over ons werk door Toonkunstenaars en Pers.
Verlegenwoordiger voor Zuid-Afrika: C. ANDERSON,
Bloemfontein.

AVONDOMAALSTELLEN IN ZILVER, VERZILVERD EN NIKKEL.

T. FABRY DE JONGE.

FABRIEK VAN GOUDEN EN ZILVEREN WERKEN, GOES

Voor uitdeeling van Scheurkalenders

wordt door velen reeds jaren
lang genomen de bekende

„Gazelle Meerburg's Christelijke Scheurkalender“.

Deze kalender is geliefd bij oud en jong. Naast
goede uichtelijke lectuur, geeft ze boeiende ver-
halen. Verder nog Prijsaandelen voor de Jeugd
en bovendien iedere maand een aardig plaatje
met leuke versjes voor de kleint.

De prijs bedraagt 85 Cent. Bij getallen
belangrijke korting. Men vrage prijs met opzave
van het benoedigde aantal aan de

UITGEVERSMACHTSAPPIJ
E. J. BOSCH Jbn. TE BAARN.

EERSTE FRIESCHE MACHINALE MATRASSENFABRIEK

Fa. J. VISSER & Co. - Wolvega - Tel. 43

Fabriceren tegen uiterst concurrerende prijzen:

STROO
KAPOK
ZEEGRAS
SPIRAAL en
SPRINGVEEREN

MATRASSEN

Groothandel in: Stoeven, Ledikanten, Wiegen,
Zeegras, Kapok, Vlasafval, Crinvegétal, Houtwol enz.

Engroshandel in: Stoffeers- en Behangers.
Fourturen tegen uiterst concurrerende prijzen.

De Gee & Grosheide Accountants

(Instituutsleden).

Singel 303 Keizersgracht 263

Tel. Noord 1233 Tel. Centrum 2615

Centrum 2981

A. W. BRINK & Co.

COMMISSIONNAIRS IN EFFECTEN

HEERENGRACHT 146, AMSTERDAM.

ZIGTERMAN'S

Goedkope Meubelwinkels

GRONINGEN, Oude Ebbingestr. 33

TELEFOON 1177.

ASSEN, Markt 14. Telefoon 269.

INRICHTING VOOR HET DRUKKEN VAN ALLE SOORTEN

HANDELSWERK
BOEKWERKEN
DAGBLADEN
WEEKBLADEN
MAANDBLADEN

VERTEGENWOORDIGER
OVERAL TE ONTBIEDEN

Firma H. SMEDES

ELECTR. VERFALERIJ

GROOTHANDEL IN

VENSTERGLAS

VRAAGT PRIJS - GRONINGEN

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

ONESIFORUS-BANK.

Mij. tot Geldverschaffing voor Kerk- en Schoolbouw,

UTRECHT.

Geeft uit:

5 % 10-jarige Obligatiën.

Deze Obligaties vormen een

uiterst soliede geldbelegging,

daar de Bank haar gelden uitleent onder hypotheecair verband aan
Kerken, Scholen, Stichtingen van Barmhartigheid, enz. De Obligaties
zijn na 10 jaar à pari inwisselbaar, derhalve

geen verlies door koersdaling.

Prospectus op aanvraag verkrijgbaar bij de Directie der Bank,
Nieuwe Gracht 69, UTRECHT.

Koogere Burgerscholen en Gymnasia

betrekt Uwe leermiddelen

uit de groote verzameling

PHYSISCHE INSTRUMENTEN

o.a. van de fa. Leybold's

Nachf. in voorraad bij

J. M. H. HOPMA, GRONINGEN

OUDE EBBINGESTRAAT 12 - TELEFOON INTERCOMMUNAL 1132

Bestellingen worden op alle binnen- en buitenlandse catalogi aangenomen

E. R. WIGBOLDUS.

Groningen, Westerhaven 9 (teleph. 126).

SCHIEPKALKFABRIEKEN

„De Vesuvius“ en „De Etna“.

Levering per schip en per wagon.

BOUWMATERIALEN.

Stoomhoutzagerij en Schaverij.

HOUTHANDEL.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—